

sánál számításba nem vehetők, mert a biztosítéki jelzálogjog nem kizárólag az egyezségben elismert 100,000.000 K, hanem ezenkívül fennálló bármely más kölcsön biztosítására is szolgál, sőt az a körülmény, hogy az egyezségben elismert 100,000 K tartozás az okirat kiállítása napjának déli 12 órájáig volt fizetendő, azt bizonyítja, hogy a jelzálogjog nem is ennek a követelésnek a biztosítását célozta.

Ezekre való tekintettel az illeték követelését ehelyütt is jogosnak elismerni kellett.

Túlterhelt hagyatéknál az 1920: XXXIV. t.-c. 96. §-ának 3. bekezdése csupán a 88. §. 4., 5. és 6. pontjaiban felsorolt örökösökkel szemben nyer alkalmazást. (Közigazgatási Bíróság 14.784/1930. P. szám) I. Illetékezés tárgyát adóssággal túlterhelt ingatlanhagyatékeképezi, s azt az elhaltnak gyermeke örökölte, az özvegye pedig haszonélvezeti jogot kapott.

A kir. adóhivatal a gyermek terhére az ingatlanok teljes értéke után csak 1.5% ingyenes ingatlan-vagyonátruházási, az özvegy terhére pedig az ingatlanok teljes értéke alapján kiszámított haszonélvezeti szolgálat értéke után 1%-os öröklési és 1.5%-os ingatlan-vagyonátruházási illetéket szabott ki.

A kir. pénzügyigazgatóság pedig a gyermek terhére az adósságok összege után, s az özvegy terhére szintén az ez összeg alapján kiszámított haszonélvezeti szolgálat értéke után 5%-os visszerhes ingatlan-vagyonátruházási illetéket állapított meg, az 1920: XXXIV. t.-c. 96. §. 3. bekezdésére hivatkozással.

II. A kir. pénzügyigazgatóság egész álláspontja téves. Mert az 1920: XXXIV. t.-c. 96. §-ának 3. bekezdésében foglalt rendelkezést csak akkor lehet alkalmazni, ha az ingatlan, visszerhes nélkül a 88. §. 1—3., vagy a 93. §. 1—3. pontjaiban említett rokonsági viszonyon kívül álló ajándékozottra, vagy örökösre ruháztatik át.

Az említett törvény 96. §-ának 1. bekezdése és a 2. bekezdésének első mondata szerint ugyanis terhelt ingatlan ingyenes átruházása esetében az ingatlan teljes értéke után 1.5, illetve 2%-os ingyenes ingatlanvagyonátruházási illetéket kell kiszabni, ha az ingatlan olyan személyre száll, aki az örökhagyóval a 88. §. 1. és 2., illetve 3. pontjában megjelölt rokonsági viszonyban van.

Ugyane §. 2. bekezdésének a második mondata pedig arról intézkedik, hogy az ingatlanok a teherrel felérő értékresze után 5%-os visszerhes ingatlan-vagyonátruházási illetéket „egyéb esetekben”, vagyis azokban az esetekben kell kiszabni, amikor az örökös vagy ajándékozott nem a 88. §. vagy a 93. §. 1., 2. és 3. pontjaiban fel-
említett rokonokhoz tartozik.

Már pedig ha az ingatlan értékénél kevesebb teherrel való terheltsége esetében az ingatlanok terhelt értékresze után 5%-os illeték csak „egyéb esetekben” szabható ki, akkor az egész értékben, vagy még az értékén felül is terhelt ingatlan utáni illeték kiszabására is a törvényhelynek az „egyéb esetekben” kifejezése fennáll,

mert sem észszerű, sem okszerű nem volna az, hogy az „egyéb esetekben” kifejezés alá nem tartozó esetekben az ingatlan terhelt értéke után más illeték szabassék ki akkor, ha az a teher az ingatlan értékénél kevesebb és más akkor, ha a teher az ingatlan egész értékével ér fel, vagy azt még túl is haladja.

Ezért a terhelt ingatlanok utáni ingyenes vagyonátruházási illetékre nézve az 1920:XXXIV. t.-c. 96. §-ában foglalt intézkedések helyes szövegét és értelmét úgy kapjuk meg, ha a 3. bekezdés jelzést a 2. bekezdés második mondata elé tesszük, mert a 3. bekezdés is csak „egyéb esetekben” alkalmazható.

Minthogy pedig a jelen esetben az örökösök a 93. §. 1. pontjában felsoroltak közé tartoznak, azokra nézve a 96. §. 3. bekezdése nem vonatkozatható, s azért 5%-os ingatlan-vagyonátruházási illeték sem a gyermek, sem az özvegy terhére nem állapítható meg.

III. A kir. adóhivatal által az özvegy terhére kiszabott öröklési illeték azért nem tartható fenn, mert a kir. közigazgatási bíróságnak a 161. sz. jogegységi megállapodásban kifejezésre is juttatott joggyakorlata értelmében, a hasznélvezeti jog után járó öröklési illeték kiszabásánál is figyelembe kell venni a hagyatéki terheket.

S minthogy itt a hagyaték túl van terhelve és a terheket az örökösök együtt viselik, tehát az özvegy is viseli, az özvegy által kapott hasznélvezeti szolgálat sem képvisel tiszta értéket, s így az özvegy terhére se szabható ki öröklési illeték.

De nem szabható ki az özvegy terhére az ingatlan hagyatékra vonatkozó hasznélvezeti jog után ingyenes ingatlan-vagyonátruházási illeték se, mert az 1920:XXXIV. t.-c. 94. §-ának második bekezdése a hasznélvezeti szolgálatnak visszteher nélkül való megszerzése esetére akként intézkedik, hogy a szolgálat értéke megállapításánál a hasznélvező által viselendő adósságokat és egyéb terheket számításba kell venni. Tehát azokat itt is le kell vonni.

Minthogy pedig jelen esetben az adósságok az özvegyet is — mint örökösöt — terhelik, azok levonása után a hasznélvezeti szolgálat e tekintetben se nyújt illetékalapot.

IV. A fentiek alapján csakis a kir. adóhivatal által a gyermek terhére kivetett 72 aranykorona 60 fillér, vagyis 84 P 22 fillér 1.5 %-os ingatlan-vagyonátruházási illeték jár.

Az ez elleni panaszbeli kérelemnek alapja nincs, mert az 1920:XXXIV. t.-c. 94. §-ának 1. bekezdése értelmében ennek az illetéknek alapjául az ingatlan hagyaték teljes értékét kell venni, amelyből adósságok és egyéb terhek címén levonásnak helye nincs.

Hagyatéki eljárás során nem érvényesített közszerzeményi igényt az illetékkiszabás szempontjából sem lehet érvényesíteni. (Közigazgatási Bíróság 7982/1930. P. szám.) Az öröklési illeték jogi alapját az örökösöknek az örökösödési eljárás rendjén tett nyilatkozata és az annak következtében keletkezett hagyatékátadó végzés határozza meg. Ebből folyik, hogy az örökös az illeték kiszabására befo-